

BELARUS

2021

GENEL BİLGİLER

COĞRAFI KONUM

Belarus Avrupa'nın merkezinde, Rusya Federasyonu, Avrupa ülkeleri ve Asya arasında büyük ve önemli kara ve demiryolları arasında kalan, temel iletişim noktaları ile petrol ve doğalgaz boru hatlarının kesiştiği bir konumda bulunmaktadır. Rusya'nın merkezi ve batı kesimleri ile Batı Avrupa, Karadeniz, Baltık Denizi arasındaki en kısa yollar Belarus üzerinden geçmektedir. Eski SSCB üyesi olan Belarus kuzey Avrupa'da Rusya ile yakın ilişkiler geliştiren ülkelerin başında gelmektedir.

Ülke, kuzeyde Letonya, kuzeybatıda Litvanya, kuzeydoğu ve doğuda Rusya Federasyonu, batıda Polonya güneyde ise Ukrayna ile sınır komşusudur. Ülkenin sınırlarının toplam uzunluğu 2.969 km'dir. Ülkenin başkenti Minsk'tir.

Belarus başlıca altı idari bölgeye (oblast) ayrılmaktadır. Bu bölgeler Minsk, Brest, Vitebsk, Gomel, Grodno ve Mogilev'dir. Ülkede 118 şehir, 110 kasaba idaresi bulunmaktadır.

Ülke iklim özellikleri bakımından orta derecede kıta iklimi özelliği göstermektedir. Kışlar görece olarak daha yumuşak ve nemli, yazlar daha sıcaktır. Son yıllarda kışlar biraz daha yumuşak geçmeye başlamıştır. Ocak ayı ortalama sıcaklığı -8 C ile -4,5 C arasında ve Temmuz sıcaklığı +17 C +18,5 C arasında gerçekleşmektedir. Sıfırın üstü sıcaklıklar 230 - 263 gün arası sürmektedir.

Belarus topraklarının %43,2'sini tarım alanları oluşturmaktadır. Ülke yüzölçümünün %40,9 gibi önemli bir kısmını ormanlar oluşturmakta ve bu oran merkezi ve Doğu Avrupa için de önemli bir katkıda bulunmaktadır. Ülke kişi başına 0,94 hektar orman alanı ve 136,1 m3 kereste rezervleriyle Avrupa ortalamasının neredeyse iki katına yakın orman zenginliğine sahiptir.

Ülke yağış rejimi olarak genellikle yağışlı bir bölgede yer almaktadır. Yılda yağın ortalama yağmur miktarı 600-700 mm'yi bulur. Yağışlı gün sayısı ortalama olarak en çok Nisan-Ekim ayları arasında görülür. Kar örtüsü ülkenin güney batısında 75 gün ve kuzey doğusunda 125 gün yerde kalmaktadır.

Belarus'un denize kıyısı bulunmamakla birlikte nehirler ve su kaynakları yönünden oldukça zengindir. Ülkede irili ufaklı 20.000 nehir ve ırmak bulunmakta olup bunların toplam uzunluğu 91.000 km'dir. Nehirlerin en büyükleri Dnyeper, Pripyat, Neman; göllerin en büyükleri ise Naroch (Minsk), Osveyskoye (Vitebsk), Chervonoye (Gomel)'dir.

SİYASİ VE İDARİ YAPI

Belarus Cumhuriyeti, Sovyetler Birliği içindeki egemenliğini 27 Temmuz 1990 tarihinde, bağımsızlığını ise 25 Ağustos 1991 tarihinde ilan etmiştir.

İlk anayasası 15 Mart 1994 tarihinde kabul edilen Belarus, çift kamaralı ulusal meclise (Milli Asamble) sahip olup, Başkanlık sistemiyle yönetilmektedir. Milli Asamble'nin alt kanadını oluşturan "Temsilciler Meclisi"nin 110 üyesi, üst kanadını oluşturan "Cumhuriyet Konseyi"nin ise 64 üyesi bulunmaktadır.

İlk defa 1994 yılında yapılan seçimler sonucunda Cumhurbaşkanı olan Lukaşenko, 09 Ağustos 2020 tarihinde gerçekleştirilen son seçimleri kazanarak altıncı defa bu göreve seçilmiştir.

Belarus, idari olarak 6 bölge idaresinden (oblast) oluşmaktadır Bunlar; Minsk, Brest, Vitebsk, Gomel, Grodno ve Mogilev'dir. Minsk Şehir İdaresi'nin özel statüsü bulunmaktadır.

Ülkede 118 şehir, 110 kasaba idaresi bulunmaktadır. 15 şehrin nüfusu 100.000'in üzerindedir ve 103 şehirleşmiş küçük birim bulunmaktadır.

Ülkenin siyasi ve ekonomik yapısı bakımından son dönemde yaşanan en önemli gelişmelerden biri Rusya Federasyonu, Belarus ve Kazakistan arasında 1 Ocak 2010 tarihinde Gümrük Birliği'nin yürürlüğe girmesidir.

DOĞAL KAYNAKLAR

Belarus, petrol ve doğal gaz gibi enerji kaynakları üretimi bakımından fazla zengin olmasa da mineral ürünleri üretimi bakımında Avrupa'da oldukça üst sıralarda yer almaktadır. Özellikle potasyum tuzu rezervinde dünyanın en önemli üreticileri arasındadır. Mozyr, David-Gorodok ve

Starobin'deki rezervlerin toplam miktarı 22 milyar ton olarak tahmin edilmektedir. Sapropel rezervleri ise 3 milyar m³ 'e yakındır. Granit, dolomit (beyaz mermer), marn ve tebeşir, kil, kum ve çakıl, doğal boyaların üretiminde kullanılan ham maddeler önemli doğal kaynak rezervlerini oluşturur.

Ülke petrol ve diğer enerji kaynakları açısından fakirdir. Sınırlı miktarda petrol üretimi varsa da, bu ülke ihtiyacının ancak %12-13'ünü karşılamaktadır. Buna karşın ülkede petrol işleme sanayi gelişmiştir. Belarus, Rusya Federasyonu'ndan aldığı ham petrolü işleyerek ihraç etmektedir. Petrol ürünleri ülkenin ihracatının yaklaşık üçte birini oluşturmaktadır. Naftan ve Mozır ülkedeki en büyük iki petrol rafinerisidir.

2,3 milyon ton turb ve 203 milyon m³ doğal gaz üretimi de diğer doğal kaynakları oluşturur.

GENEL EKONOMİK DURUM

Belarus ekonomisine genel olarak bakıldığında Rusya Federasyonu ile yakın ilişkilerinin önemli bir yer tuttuğu görülmektedir. Özellikle dış ticaretinin büyük oranda bu ülke ile olmasının yanı sıra BDT ülkeleri arasındaki konumu da ekonomik gelişmişlik düzeyini etkilemektedir. Ülkede devletin ekonomideki ağırlığı fazladır; bu anlamda büyük işletmelerin tamamına yakını devlete aittir. Ülke resmi olarak ithal-ikamesi stratejisi izlemekte, bu çerçevede, halk ithal mal satın almak yerine yerli malları kullanmaya teşvik edilmektedir. Devlet bankaları, Belarus ürünü mobilya ve ev eşyaları için ucuz krediler sağlamaktadır. Perakendeci firmalar belirli oranda yerli üretim mallar bulundurmakla yükümlüdür.

Sovyetler Birliği döneminden kalan kamu işletmelerinin üretimden aldığı pay yüksektir. Özelleştirmenin yavaşlaması, sermaye kaçışlarının yaşanmaması, sıkı idari kontroller neticesinde, diğer BDT ülkelerinin aksine, Belarus'un SSCB'nden devraldığı tesisler bağımsızlık sonrasında üretim kapasitelerinin çok az bir kısmını kaybetmiştir. Ancak Belarus ekonomisinde son yıllarda görülen rekabet gücündeki azalmanın sebepleri arasında bu tesislerin teknolojisinin ve sermaye stokunun eskimeye başlaması, üretim yöntemlerinin etkinlikten uzak ve fazla enerji yoğun hale gelmesi ve bazı devlet fabrikalarının üretimden satışlarının azalması sebebiyle stoklarında artışlar yaşanması gösterilebilir.

Ülke dış ticaretinin büyük bir bölümünü Rusya Federasyonu ile yapmaktadır. Özellikle son yıllarda giderek artan dış ticaret açığı, Rusya pazarındaki rekabet gücünün giderek azalması ve yaşanan ekonomik kriz sonrası ortaya çıkan talep daralmasının yarattığı olumsuzluklarla ilişkilendirilebilir. Rusya Federasyonu'nda yaşanan siyasi ve ekonomik sorunlar da Belarus'u doğrudan etkileyebilmektedir. Gerek ekonomik gerekse siyasi açıdan Rusya Federasyonu'yla olan yakın ilişkiler olumsuz şartlardan da öncelikle etkilenme potansiyelini doğurmaktadır. Belarus son yıllarda yavaşlayan bir ekonomik büyüme ve makroekonomik istikrar sorunu ile karşı karşıyadır.

DIŞ TİCARET

GENEL DURUM

*1000 Dolar	2017	2018	2019	2020
İhracat	29.239.994	33.726.141	32.955.122	29.179.441
İthalat	34.234.849	38.408.912	39.476.679	32.767.433
Hacim	63.474.843	72.135.053	72.431.801	61.946.874
Denge	-4.994.855	-4.682.771	-6.521.557	-3.587.992

BAŞLICA ÜRÜNLER İTİBARIYLA DIŞ TİCARET

İHRAÇ ETTİĞİ ÜRÜNLER * 1000 DOLAR

Kodu	Açıklama	2018	2019	2020	%
27	Mineral Yakıtlar, Mineral Yağlar Ve Bunların Damıtılmasından Elde Edilen Ürünler; Bitümenli Maddeler; Mineral Mumlar	8.477.298	6.821.222	3.680.387	12,61%
31	Gübreler	3.224.706	3.260.738	2.909.574	9,97%
04	Süt Ürünleri; Kuş Ve Kütmes Hayvanlarının Yumurtaları; Tabii Bal; Tarifenin Başka Yerinde Belirtilmeyen Veya Yer Almayan Yenilebilir Hayvansal Menşeli Ürünler	2.046.893	2.367.532	2.420.773	8,30%
87	Motorlu Kara Taşıtlar, Traktörler, Bisikletler, Motosikletler Ve Diğer Kara Taşıtları; Bunların Aksam, Parça Ve Aksesuarı	2.646.750	2.467.020	2.152.203	7,38%
99	(Özel Amaçlı Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonları)	1.189.014	1.523.941	1.632.351	5,59%
44	Ağaç Ve Ahşap Eşya; Odun Kömürü	1.403.879	1.413.998	1.506.889	5,16%
84	Nükleer Reaktörler, Kazanlar, Makinalar, Mekanik Cihazlar Ve Aletler; Bunların Aksam Ve Parçaları	1.399.034	1.450.168	1.500.509	5,14%
85	Elektrikli Makina Ve Cihazlar Ve Bunların Aksam Ve Parçaları; Ses Kaydetmeye Ve Kaydedilen Sesi Tekrar Vermeye Mahsus Cihazlar; Televizyon Görüntü Ve Seslerinin Kaydedilmesine Ve Kaydedilen Görüntü Ve Sesin Tekrar Verilmesine Mahsus Cihazlar Ve Bunların Aksam, Parça Ve Aksesuarı	1.043.334	1.079.127	1.101.733	3,78%
39	Plastikler Ve Mamulleri	1.084.526	1.099.023	1.013.680	3,47%
72	Demir Ve Çelik	1.089.635	1.022.088	871.532	2,99%
02	Etler Ve Yenilen Sakatat	828.200	784.181	815.262	2,79%
73	Demir Veya Çelikten Eşya	884.977	885.894	801.795	2,75%
94	Mobilyalar, Tıpta Veya Cerrahide Kullanılan Mobilyalar, Yatak Takımları Ve Benzeri Doldurulmuş Eşya; Tarifenin Başka Yerinde Belirtilmeyen Veya Yer Almayan Aydınlatma Cihazları; Reklam Lambaları, Işıklı Tabelalar, Işıklı İsim Plakaları Ve Benzerleri; Prefabrik Yapılar	608.711	661.283	714.686	2,45%
90	Optik Alet Ve Cihazlar, Fotoğraf, Sinema, Ölçü, Kontrol, Ayar Alet Ve Cihazları, Tıbbi Veya Cerrahi Alet Ve Cihazlar; Bunların Aksam, Parça Ve Aksesuarı	344.419	388.701	429.343	1,47%
86	Demiryolu Ve Benzeri Hatlara Ait Taşıtlar Ve Malzemeler Ve Bunların Aksam Ve Parçaları; Her Türü Mekanik (Elektro Mekanik Olanlar Dahil) Trafik Sinyalizasyon Cihazları	137.293	423.370	411.836	1,41%
16	Et, Balık, Kabuklu Hayvanlar, Yumuşakçalar Veya Diğer Su Omurgasızlarının Müstahzarları	369.181	378.337	388.991	1,33%

Kodu	Açıklama	2018	2019	2020	%
40	Kauçuk ve Mamulleri	372.875	381.185	349.483	1,20%
15	Hayvansal Ve Bitkisel Katı Ve Sıvı Yağlar Ve Bunların Parçalanma Ürünleri; Hazır Yemeklik Katı Yağlar; Hayvansal Ve Bitkisel Mumlar	216.884	276.005	340.431	1,17%
30	Eczacılık Ürünleri	240.211	277.682	312.195	1,07%
	DİĞERLERİ	6.118.324	5.993.628	5.825.793	19,97%
	TOPLAM	33.726.144	32.955.123	29.179.446	

İTHAL ETTİĞİ ÜRÜNLER *1000 DOLAR

Kodu	Açıklama	2018	2019	2020	%
27	Mineral Yakıtlar, Mineral Yağlar Ve Bunların Damıtılmasından Elde Edilen Ürünler; Bitümenli Maddeler; Mineral Mumlar	11.085.604	9.785.626	6.684.641	20,40%
84	Nükleer Reaktörler, Kazanlar, Makinalar, Mekanik Cihazlar Ve Aletler; Bunların Aksam Ve Parçaları	3.679.190	4.009.572	3.406.566	10,40%
85	Elektrikli Makina Ve Cihazlar Ve Bunların Aksam Ve Parçaları; Ses Kaydetmeye Ve Kaydedilen Sesi Tekrar Vermeye Mahsus Cihazlar; Televizyon Görüntü Ve Seslerinin Kaydedilmesine Ve Kaydedilen Görüntü Ve Sesin Tekrar Verilmesine Mahsus Cihazlar Ve Bunların Aksam, Parça Ve Aksesuarı	2.549.552	2.784.283	2.349.411	7,17%
87	Motorlu Kara Taşıtları, Traktörler, Bisikletler, Motosikletler Ve Diğer Kara Taşıtları; Bunların Aksam, Parça Ve Aksesuarı	2.215.263	2.318.779	1.841.955	5,62%
39	Plastikler Ve Mamulleri	1.691.283	1.717.626	1.569.119	4,79%
72	Demir Ve Çelik	1.803.559	1.681.710	1.400.631	4,27%
30	Eczacılık Ürünleri	730.603	845.159	1.003.828	3,06%
99	(Özel Amaçlı Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonları)	671.649	1.308.155	981.697	3,00%
73	Demir Veya Çelikten Eşya	1.018.728	1.047.019	921.814	2,81%
90	Optik Alet Ve Cihazlar, Fotoğraf, Sinema, Ölçü, Kontrol, Ayar Alet Ve Cihazları, Tıbbi Veya Cerrahi Alet Ve Cihazlar; Bunların Aksam, Parça Ve Aksesuarı	668.854	776.707	695.247	2,12%
08	Yenilen Meyveler Ve Yenilen Sert Kabuklu Meyveler; Turunçgillerin Ve Kavunların Ve Karpuzların Kabukları	668.706	683.790	531.188	1,62%
29	Organik Kimyasal Ürünler	662.340	610.835	528.844	1,61%
48	Kağıt Ve Karton; Kağıt Hamurundan, Kağıttan Veya Kartondan Eşya	514.870	541.514	493.894	1,51%
40	Kauçuk ve Mamulleri	509.127	525.234	479.504	1,46%
06	Canlı Ağaçlar Ve Diğer Bitkiler; Yumrular, Kökler Ve Benzerleri; Kesme Çiçekler Ve Süs Yaprakları	377.309	466.337	442.708	1,35%
12	Yağlı Tohum Ve Meyveler; Muhtelif Tane, Tohum Ve Meyveler; Sanayiide Ve Tıpta Kullanılan Bitkiler; Saman Ve Kaba Yem	346.228	383.744	413.484	1,26%
23	Gıda Sanayiinin Kalıntı Ve Döküntüleri; Hayvanlar İçin Hazırlanmış Kaba Yemler	400.476	379.772	402.359	1,23%
38	Muhtelif Kimyasal Ürünler	358.276	378.670	396.685	1,21%
03	Balıklar, Kabuklu Hayvanlar, Yumuşakçalar Ve Suda Yaşayan Diğer Omurgasız Hayvanlar	361.637	372.335	372.262	1,14%
86	Demiryolu Ve Benzeri Hatlara Ait Taşıtlar Ve Malzemeler Ve Bunların Aksam Ve Parçaları; Her Türü Mekanik (Elektro Mekanik Olanlar Dahil) Trafik Sinyalizasyon Cihazları	165.371	506.723	363.244	1,11%

Kodu	Açıklama	2018	2019	2020	%
64	Ayakkabılar, Getrler, Tozluklar Ve Benzeri Eşya; Bunların Aksamı	335.173	400.843	339.070	1,03%
76	Alüminyum Ve Alüminyumdan Eşya	362.992	356.675	333.243	1,02%
	DİĞERLERİ	7.232.125	7.595.580	6.816.048	20,80%
	TOPLAM	38.408.915	39.476.688	32.767.442	

BAŞLICA ÜLKELER İTİBARIYLA DIŞ TİCARET

İHRACAT YAPTIĞI ÜLKELER *1000 DOLAR

Ülke	2018	2019	2020	%
Rusya	12.879.206	13.624.093	13.004.542	44,57%
Ukrayna	4.061.534	4.141.633	3.148.496	10,79%
Area Nes	1.275.198	1.621.735	1.679.341	5,76%
Polonya	1.341.628	1.290.601	1.248.296	4,28%
Litvanya	1.152.053	1.054.542	1.034.228	3,54%
Almanya	1.443.494	1.298.100	907.932	3,11%
Birleşik Krallık	3.072.590	2.292.722	803.657	2,75%
Çin	476.391	634.666	745.188	2,55%
Kazakistan	782.266	736.818	725.826	2,49%
Hollanda	1.428.495	801.159	686.481	2,35%
Brezilya	585.291	584.205	540.382	1,85%
Hindistan	297.105	389.146	400.035	1,37%
Letonya	471.927	365.300	308.885	1,06%
DİĞERLERİ	4.458.967	4.120.413	3.946.161	13,52%
TOPLAM	33.726.145	32.955.133	29.179.450	

İTHALAT YAPTIĞI ÜLKELER *1000 DOLAR

Ülke	2018	2019	2020	%
Rusya	22.426.287	21.623.535	16.253.367	49,60%
Çin	3.011.388	3.664.318	3.621.118	11,05%
Almanya	1.813.175	1.776.629	1.680.084	5,13%
Ukrayna	1.394.525	1.682.113	1.383.329	4,22%
Polonya	1.202.562	1.325.888	1.236.250	3,77%
Area Nes	735.712	1.490.057	1.136.962	3,47%
İtalya	788.595	787.052	688.223	2,10%
Türkiye	799.346	757.746	604.794	1,85%
ABD	437.827	476.900	460.057	1,40%
Hollanda	322.838	420.871	387.886	1,18%
Litvanya	354.505	382.185	341.008	1,04%
DİĞERLERİ	5.122.156	5.089.386	4.974.360	15,18%
TOPLAM	38.408.916	39.476.680	32.767.438	

TÜRKİYE İLE TİCARET

GENEL DURUM

*1000 Dolar	2017	2018	2019	2020	2021
İhracat	422.011	439.279	543.278	602.814	915.735
İthalat	182.969	193.292	165.074	176.005	269.996
Hacim	604.980	632.571	708.352	778.819	1.185.731
Denge	239.042	245.987	378.204	426.809	645.739

TÜRKİYE'NİN İHRAÇ ETTİĞİ ÜRÜNLER *1000 DOLAR

Kodu	Açıklama	2019	2020	2021	%
60	Örme veya Kroşe Eşya	84.871	124.710	269.835	29,47%
54	Sentetik Ve Suni Filamentler, Şeritler Ve Benzeri Sentetik Ve Suni Dokumaya Elverişli Maddeler	38.692	47.623	62.684	6,85%
08	Yenilen Meyveler Ve Yenilen Sert Kabuklu Meyveler; Turunçgillerin Ve Kavunların Ve Karpuzların Kabukları	35.181	30.123	49.567	5,41%
84	Nükleer Reaktörler, Kazanlar, Makinalar, Mekanik Cihazlar Ve Aletler; Bunların Aksam Ve Parçaları	50.516	34.819	47.780	5,22%
55	Sentetik Ve Suni Devamsız Lifler	34.482	27.261	42.445	4,64%
87	Motorlu Kara Taşıtları, Traktörler, Bisikletler, Motosikletler Ve Diğer Kara Taşıtları; Bunların Aksam, Parça Ve Aksesuarı	17.393	22.103	36.384	3,97%
58	Özel Dokunmuş Mensucat; Tufted Edilmiş Dokumaya Elverişli Mensucat; Dantela; Duvar Halıları; Şeritçi Ve Kaytancı Eşyası; İşlemeler	30.696	25.070	34.956	3,82%
61	Örme veya Kroşe Giyim Eşyası ve Aksesuarı	37.814	41.041	34.679	3,79%
62	Örülmemiş veya Kroşe Olmayan Giyim Eşyası ve Aksesuarı	32.510	38.160	32.120	3,51%
63	Dokumaya Elverişli Maddelerden Diğer Hazır Eşya; Takımlar; Kullanılmış Giyim Eşyası Ve Dokumaya Elverişli Maddelerden Kullanılmış Eşya; Paçavralar	14.230	18.803	29.030	3,17%
57	Halılar Ve Diğer Dokumaya Elverişli Maddelerden Yer Kaplamaları	15.485	16.348	26.356	2,88%
39	Plastikler Ve Mamulleri	14.110	15.978	22.231	2,43%
07	Yenilen Sebzeler Ve Bazı Kök Ve Yumrular	9.593	13.155	20.291	2,22%
94	Mobilyalar, Tıpta Veya Cerrahide Kullanılan Mobilyalar, Yatak Takımları Ve Benzeri Doldurulmuş Eşya; Tarifenin Başka Yerinde Belirtilmeyen Veya Yer Almayan Aydınlatma Cihazları; Reklam Lambaları, Işıklı Tabelalar, Işıklı İsim Plakaları Ve Benzerleri; Prefabrik Yapılar	4.757	9.734	19.314	2,11%
40	Kauçuk ve Mamulleri	10.392	9.481	14.606	1,60%
73	Demir Veya Çelikten Eşya	8.442	9.388	13.934	1,52%
52	Pamuk	10.006	11.269	13.409	1,46%
76	Alüminyum Ve Alüminyumdan Eşya	4.697	8.895	13.006	1,42%
64	Ayakkabılar, Getrler, Tozluklar Ve Benzeri Eşya; Bunların Aksamları	9.581	9.831	12.617	1,38%

Kodu	Açıklama	2019	2020	2021	%
85	Elektrikli Makina Ve Cihazlar Ve Bunların Aksam Ve Parçaları; Ses Kaydetmeye Ve Kaydedilen Sesi Tekrar Vermeye Mahsus Cihazlar; Televizyon Görüntü Ve Seslerinin Kaydedilmesine Ve Kaydedilen Görüntü Ve Sesin Tekrar Verilmesine Mahsus Cihazlar Ve Bunların Aksam, Parça Ve Aksesuarı	10.200	8.018	12.395	1,35%
83	Adi Metallerden Çeşitli Eşya	8.556	8.903	10.800	1,18%
	DİĞERLERİ	61.078	72.100	97.294	10,62%
	TOPLAM	543.282	602.813	915.733	

TÜRKİYE'NİN İTHAL ETTİĞİ ÜRÜNLER *1000 DOLAR

Kodu	Açıklama	2019	2020	2021	%
29	Organik Kimyasal Ürünler	46.040	24.731	77.988	28,89%
31	Gübreler	34.719	45.829	62.651	23,20%
28	Anorganik Kimyasallar; Kıymetli Metallerin, Radyoaktif Elementlerin; Nadir Toprak Metallerinin Ve İzotoplarının Organik Veya Anorganik Bileşikleri	863	2.528	21.258	7,87%
55	Sentetik Ve Suni Devamsız Lifler	22.362	12.606	20.235	7,49%
59	Emdirilmiş, Sıvanmış, Kaplanmış veya Lamine Edilmiş Dokumaya Elverişli Mensucat; Dokumaya Elverişli Maddelerden Teknik Eşya	4.450	3.078	16.813	6,23%
72	Demir Ve Çelik	16.683	21.090	12.968	4,80%
39	Plastikler Ve Mamulleri	4.731	2.760	11.817	4,38%
48	Kağıt Ve Karton; Kağıt Hamurundan, Kağıttan Veya Kartondan Eşya	3.031	1.696	10.821	4,01%
53	Dokumaya Elverişli Diğer Bitkisel Lifler; Kağıt İpliği Ve Kağıt İpliğinden Dokunmuş Mensucat	7.038	3.187	8.525	3,16%
54	Sentetik Ve Suni Filamentler, Şeritler Ve Benzeri Sentetik Ve Suni Dokumaya Elverişli Maddeler	5.143	5.116	5.864	2,17%
73	Demir Veya Çelikten Eşya	4.534	2.238	2.757	1,02%
	DİĞERLERİ	15.483	51.148	18.296	6,78%
	TOPLAM	165.077	176.007	269.993	

DIŞ TİCARET POLİTİKASI VE UYGULAMALARI

DIŞ TİCARET POLİTİKASI (İTHALAT REJİMİ, İHRACAT REJİMİ)

Belarus 1991'de bağımsızlığını ilan etmiş genç bir ülkedir. Belarus, ekonomide kamu ağırlığının %50'den fazla olduğu, ithal ikamesine dayalı üretimin temel strateji olarak benimsendiği, özelleştirme faaliyetlerinin çok cüzi miktarda gerçekleştirildiği, sosyal devlet anlayışının hâkim olduğu bir yapıya sahiptir. Ancak son yıllarda ihracata dayalı bir gelişme modeline geçilmek istenmekte ve bu doğrultuda ihraç pazarlarının çeşitlendirilmesi için önemli çalışmalar yapılmaktadır.

Belarus Azerbaycan, Ermenistan, Kırgızistan, Tacikistan, Kazakistan, Moldova, Rusya, Özbekistan, Türkmenistan, Ukrayna ve Sırbistan ile ikili Serbest Ticaret Anlaşmaları imzalamıştır. Ayrıca Belarus, Ermenistan, Kırgızistan, Kazakistan, Moldova, Rusya, Tacikistan ve Ukrayna 18 Ekim 2011 tarihinde BDT Serbest Ticaret Bölgesi Anlaşmasını imzalamıştır. Bu anlaşma uyarınca Belarus Gürcistan'a serbest ticaret rejimi uygulamaya başlamıştır.

Avrasya Ekonomik Birliği (AEB) ile Vietnam 29 Mayıs 2015 tarihinde Serbest Ticaret Anlaşması imzalamışlardır. AEB ile Singapur, İsrail, Mısır ve İran arasında serbest ticaret anlaşması müzakereleri devam etmektedir. EFTA ve Yeni Zelanda ile de danışma mahiyetinde görüşmeler devam etmektedir.

AEB üyeliği çerçevesinde, Rusya Federasyonu, Belarus, Kazakistan, Kırgızistan ve Ermenistan ortak gümrük tarifesi uygulamaktadır. Üye ülkeler arasında mallar serbest dolaşımında olup, gümrük kontrolleri yapılmamaktadır. Gümrük Birliği ülkeleri arasında Ocak 2012 itibarıyla Ortak Ekonomik Alan oluşturulmuştur. Ortak Ekonomik Alan çerçevesinde, gümrük birliğine ek olarak, hizmetler, işgücü ve sermayenin serbest dolaşımı ve ekonomi politikalarının uyumlaştırılmasına yönelik anlaşmalar imzalanmıştır. Belarus'un ihracatının çoğu başta Rusya Federasyonu olmak üzere BDT ülkelerine yapılmaktadır. Devletçi yapıya sahip ülke ekonomisinin üretimde modernizasyonu henüz gerçekleştirilememiş olması, rekabetçi pazarlara ihracat olanaklarını daraltmaktadır.

GÜMRÜK TARİFELERİ

Belarus, Rusya, Kazakistan, Ermenistan ve Kırgızistan Gümrük Birliği Ortak Gümrük Tarifesi Oranlarına <http://www.eurasiancommission.org/ru/act/trade/catr/ett/Pages/default.aspx> bağlantısı üzerinden ulaşılabilir.

Belge Rusça olmakla birlikte, armonize sistem gümrük tarife numaraları ilk 8 hane için standarttır. 3 üncü sütun miktar (örneğin, LIT: adet), 4 üncü sütun vergi oranı veya miktarını (% vergi oranı veya m², cm³, kg vb. başına alınacak avro ya da dolar cinsinden vergiyi, hem yüzde hem de miktar belirtilmişse, genellikle asgari vergi tutarını miktar ölçüsü belirlemektedir) ifade etmektedir.

Türkiye, AEB Gümrük Birliği'nin Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi uyguladığı ülkeler arasındadır. Bu nedenle aşağıdaki sayfada yer alan ürünlerde ortak gümrük tarifesinin %75'i ödenmektedir.

<http://www.eurasiancommission.org/ru/act/trade/dotp/commonSystem/Documents/Перечень%20преференциальных%20товаров.pdf>

<http://www.eurasiancommission.org/ru/act/trade/dotp/commonSystem/Pages/normatBaza.aspx>

ÜRÜN STANDARTLARI İLE İLGİLİ UYGULAMALAR

Belarus'a ithalatta ve ülkede üretim faaliyetlerinde Devlet Gümrük Komitesi (www.customs.gov.by/en/) ve Devlet Standardizasyon Komitesi (Gosstandart'a bağlı olarak ülkenin çeşitli bölgelerinde birimler mevcuttur.) (www.gosstandart.gov.by/en-US) standartlar, teknik düzenlemeler, akreditasyon, ürün güvenliği, ithalat denetimi ve piyasa gözetimi konularında yetkili kurumlardır.

Belarus henüz DTÖ üyesi olmamakla birlikte, yukarıda kayıtlı mevzuatı büyük ölçüde uluslararası normlara uyumludur. Mevzuata, Devlet Standardizasyon ve Gümrük Komitelerinin yukarıda yer alan web adreslerinden ulaşılması mümkündür.

TSE ile Belarus Devlet Standardizasyon Komitesi arasında 04.12.2009 tarihli Mutabakat Zaptı mevcuttur.

ÜLKEYE İTHALATTA ARANAN ZORUNLU BELGELER

- Alım Kontratı (İthalatçı tarafından ibraz edilir)
- Fatura ve Yük Listesi
- Taşıma Belgeleri
- İthalat Lisansı (gerekmesi halinde)
- Uygunluk Sertifikası (GOST B)
- Menşe Belgesi (gerekmesi halinde)
- Sağlık Sertifikasıdır (gerekmesi halinde)

Uygunluk Sertifikası; Gosstandart tarafından akredite edilen birimler tarafından verilmektedir. www.bsca.by/en/accruited-cabs

Belarus'a ithalatta ürünün niteliğine göre aşağıda kayıtlı belgelerin de talep edilmesi mümkün bulunmaktadır;

- Gospromnadzor Permit: sınai güvenlik normlarına uygunluk belgesi.
- Metrology Certificate: Metroloji normlarına uygunluk belgesi.
- Technical Pasport: Teknik özellikleri, kullanım-bakım bilgilerini gösteren belge.

Belarus'a ithalatta sertifikasyon işlemleri ithalat aşamasında yapılmakta olup, sertifika süreci sonuçlanmamış ürünlerin satışı yasaktır.

Belarus, Avrasya Ekonomik Birliği ve bu birlik bünyesinde teşkil edilen Gümrük Birliği'ne üyedir. Teknik düzenlemeler AEB regülasyonlarına göre yapılmaktadır. AEB'nin konuya ilişkin mevzuatına <https://docs.eaunion.org/en-us> adresinden ulaşılması mümkündür.

Ürün güvenliği denetimleri ithalat aşamasında ve piyasa denetimi yoluyla yapılmaktadır.

İthal edilen ürünlere ürün güvenliği ve denetimi Belarus Devlet Standardizasyon Komitesi tarafından yapılmaktadır. Belgelendirme parti bazında, yıllık ya da 5 yıllık olarak düzenlenebilmektedir.

Uygunluk Sertifikası'na tabi ürünler, gıdadan tekstile, inşaat malzemelerinden oyuncaklara kadar çok geniş bir yelpazede belirlenmiş ve güncellemeye açık bir yapıda tesis edilmiştir.

Mevcut uygulamalar teknik engel teşkil etmemekle birlikte sertifikasyon süreci uzun sürebilmektedir.

Belarus'ta helal sertifikası alınması zorunlu değildir. Ancak önemli bir tarım ve gıda ürünleri ihracatçısı olan ülkede firmalar Müslümanların olduğu pazarlara da ihracat yaptıkları için bu sertifikaları genellikle almaktadır. Belaruslu firmalar helal sertifikasını çoğunlukla Rusya'daki Müftüler Konseyi'nden veya Birleşik Arap Emirlikleri'ndeki RACS kurumundan almaktadır